

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษามลายูมาตรฐานและภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาที่อยู่ในตระกูลออสโตรเนเซียน (Austronesian) ลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของภาษาในตระกูลออสโตรเนเซียนคือมีการสร้างคำด้วยวิธีการพสานคำ (affixation) จากการศึกษาภาษามลายูมาตรฐาน ตลอดจนจากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำในภาษามลายูมาตรฐาน พบว่ามีวิธีการสร้างคำ 3 วิธี คือ การพสานคำ (affixation) การพสมคำ (compounding) และการซ้ำคำ (reduplication)

ในบรรดาวิธีการสร้างคำทั้ง 3 วิธีนี้ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการพสานคำ คือ การเติมหน่วยเติมศัพท์ นั้นแสดงว่าภาษามลายูมาตรฐานยังคงรักษาลักษณะสำคัญของภาษาตระกูลออสโตรเนเซียนอย่างไรก็ตาม จากการศึกษาและวิเคราะห์วิธีการสร้างคำในภาษามลายูมาตรฐานเสนอเป็นภาคินพนธ์ในวิชาสัมมนาภาษสัมพันธ์ (Seminar in Syntax) ในหัวข้อ "การศึกษาเปรียบเทียบการสร้างคำในภาษามลายูมาตรฐานและมลายูถิ่นปัตตานี" พบว่า ในภาษามลายูมาตรฐานยังมีการสร้างคำอีกวิธีหนึ่งซึ่งไม่มีงานวิจัยใดกล่าวถึง คือการสร้างคำด้วยวิธีการแปลงหมวดคำ (conversion) เช่น คำว่า /kipas/ 'พัด' เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำนาม ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะวิเคราะห์วิธีการสร้างคำในภาษามลายูมาตรฐานให้สมบูรณ์โดยใช่วิธีการในการวิเคราะห์ที่แตกต่างจากที่มีผู้วิเคราะห์ไว้แล้ว

ส่วนในภาษามลายูถิ่นปัตตานีนั้น ผู้วิจัยพบว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสร้างคำน้อยมาก เท่าที่พบเป็นการศึกษาอย่างคร่าวๆเท่านั้น ซึ่งมีทั้งหมด 4 วิธี คือ การผสมคำ (affixation) การผสมคำ (compounding) การเปลี่ยนตำแหน่งการลงเสียงหนักเบา (changing of stress) และการซ้ำคำ (reduplication)

ในบรรดาวิธีการสร้างคำทั้ง 4 วิธีนี้ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการผสมคำและการเปลี่ยนตำแหน่งการลงเสียงหนักเบา อย่างไรก็ตาม จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์วิธีการสร้างคำในภาษามลายูปัตตานี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของภาคินพนธ์ดังที่ได้กล่าวแล้วนั้น พบว่าส่วนใหญ่จะใช้วิธีการผสมคำ หน่วยเติมศัพท์ (affix) ที่ได้จากการวิเคราะห์ส่วนใหญ่แตกต่างจากที่มีเรวิเคราะห์แล้ว และหน่วยเติมศัพท์บางรูปไม่พบในการวิเคราะห์ที่ผ่านมา เช่น หน่วยเติมหน้าศัพท์ /pə-/ ที่เติมเพื่อเปลี่ยนคำกริยาให้เป็นคำนามที่มีความหมายเป็นผู้กระทำ เป็นต้น การซ้ำคำนั้นผู้วิจัยพบว่ในภาษามลายูถิ่นปัตตานีมีวิธีการสร้างคำด้วยวิธีการซ้ำบางส่วน (partial reduplication) ด้วย ซึ่งไม่มีงานวิจัยใดกล่าวถึงมาก่อน ส่วนการเปลี่ยนตำแหน่งการลงเสียงหนักเบา นั้น ผู้วิจัยคิดว่าไม่ใช่วิธีการสร้างคำในภาษามลายูถิ่นปัตตานี เนื่องจากว่าตำแหน่งการลงเสียงหนักเบาในภาษามลายูถิ่นปัตตานีนั้นสามารถทำนาย (predict) ได้ กล่าวคือมีการลงเสียงหนักในตำแหน่งพยางค์ท้ายของคำเสมอ และเนื่องจากภาษามลายูถิ่นปัตตานียังสามารถแยกออกเป็นภาษาย่อยซึ่งพูดในพื้นที่ต่างๆกัน ภาษาย่อยแต่ละภาษาจะมีลักษณะบางอย่างแตกต่างออกไป เช่น ระบบเสียง เป็นต้น ดังนั้นความแตกต่างที่ได้จากการวิเคราะห์วิธีการสร้างคำนั้นอาจเป็นไปได้ว่าภาษามลายูถิ่นปัตตานีที่มีการวิเคราะห์แล้วนั้นเป็นภาษามลายูถิ่นปัตตานีที่พูดในพื้นที่ที่ต่างกัน (สังเกตจากภูมิสำเนาของผู้บอกภาษา) กับภาษามลายูถิ่นปัตตานีที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าในภาษามลายูถิ่นปัตตานีมีวิธีการสร้างคำอีกวิธีหนึ่งคือ การแปลงหมวดคำ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงจะวิเคราะห์วิธีการสร้างคำในภาษามลายูถิ่นปัตตานีเฉพาะที่พูดในเขตพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดปัตตานี อย่างสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าการสร้างคำในภาษามลายูถิ่นปัตตานีมีบางส่วนที่ต่างจากภาษามลายูมาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผสมคำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเปรียบเทียบว่า การสร้างคำในภาษาทั้งสองนั้นเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งในการเปรียบเทียบนี้ไม่จำกัดเฉพาะการผสมคำเท่านั้น จะรวมถึงวิธีการสร้างคำประเภทอื่นๆด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อวิเคราะห์การสร้างคำในภาษามลายูมาตรฐานและมลายูถิ่นปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการสร้างคำในภาษามลายูมาตรฐานและมลายูถิ่นปัตตานีว่า

เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาษามลายูมาตรฐานและมลายูถิ่นปัตตานีมีวิธีการสร้างคำ 4 วิธี คือ การผสมคำ การซ้ำคำ และการแปลงหมวดคำ
2. ภาษามลายูมาตรฐานมีการสร้างคำโดยการผสมคำมากกว่าภาษามลายูถิ่นปัตตานี ซึ่งนิยมการสร้างคำโดยการผสมคำ ส่วนการซ้ำคำและการแปลงหมวดคำนั้นปรากฏในทั้งสองภาษาเท่าๆกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้ คือ

1. ภาษามลายูมาตรฐานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นภาษามลายูมาตรฐานที่ใช้เป็นทางการในประเทศมาเลเซีย (Bahasa Malaysia)

2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะภาษามลายูถิ่นปัตตานีที่ใช้พูดในชีวิตประจำวัน*ในพื้นที่เขตอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี เท่านั้น และผู้พูดต้องมีคุณสมบัติ คือ มีอายุระหว่าง 30-70 ปี** และไม่เคยศึกษาในโรงเรียนราชูรสอนศาสนาอิสลามหรือปอเนาะเป็นเวลานานกว่า 7 ปีขึ้นไป***

*ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าภาษามลายูถิ่นปัตตานีที่พูดในสถานการณ์ (situation) ที่ต่างกันจะมีความแตกต่างกัน เช่น ภาษามลายูถิ่นปัตตานีที่ใช้ในการกระจายเสียงตามสถานีวิทยุท้องถิ่นในเขตจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส จะมีลักษณะที่แตกต่างจากภาษามลายูถิ่นปัตตานีที่ใช้พูดในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการสร้างคำ ซึ่งถ้าไม่กำหนดให้แน่นอนว่าจะศึกษาในสถานการณ์ใดจะทำให้เกิดความยุ่งยากในการวิจัย ในความคิดเห็นของผู้วิจัย ภาษามลายูถิ่นปัตตานีที่ใช้ในชีวิตประจำวันนั้นน่าจะเป็นลักษณะที่แท้จริงของภาษามลายูถิ่นปัตตานี ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกภาษามลายูถิ่นปัตตานีที่ใช้ในชีวิตประจำวันมาศึกษา

** เหตุผลที่ผู้วิจัยต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีต้องมีอายุระหว่าง 30-70 ปีเพราะผู้พูดเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ารับการศึกษภาษาไทยในโรงเรียนหรือถ้าเข้ารับการศึกษาก็เพียงไม่กี่ปีเท่านั้น ดังนั้นผู้พูดเหล่านี้จะรักษาลักษณะที่แท้จริงของการสร้างคำในภาษามลายูถิ่นปัตตานีเพราะได้รับอิทธิพลของภาษาไทยน้อย ซึ่งต่างจากผู้พูดที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปีที่ส่วนใหญ่จะเข้ารับการศึกษภาษาไทยในโรงเรียน และ จะได้รับอิทธิพลของภาษาไทยมากกว่า ซึ่งน่าจะทำให้มีผลกระทบต่อการใช้ภาษามลายูถิ่นปัตตานีด้วย

*** ผู้วิจัยจำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีว่าต้องเป็นผู้ที่ไม่เคยศึกษาในโรงเรียนราชูรสอนศาสนาอิสลามหรือปอเนาะเป็นเวลานานกว่า 7 ปีขึ้นไป เพราะว่าผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีที่ศึกษาในโรงเรียนราชูรสอนศาสนาหรือปอเนาะเป็นเวลานานกว่า 7 ปีขึ้นไปนั้น จะได้รับอิทธิพลของภาษามลายูมาตรฐานซึ่งเป็นวิชาบังคับที่ทุกคนต้องเรียนในทุกๆภาคการศึกษา ยิ่งเรียนสูงชันก็ยิ่งเรียนมากขึ้น ดังนั้นอาจทำให้มีผลกระทบต่อการใช้ภาษามลายูถิ่นปัตตานี

๒. การศึกษาวิธีการสร้างคำครั้งนี้จะไม่ศึกษาคำที่เป็นคำยืม เช่น คำว่า /bumi putra/ ในภาษามลายูมาตรฐานซึ่งแปลว่า 'ประชากร' เพราะเป็นคำยืมมาจากภาษาสันสกฤต คือ /bumi/ 'ซึ่งแผ่นดิน (ภูมิ)' กับ /putra/ 'ลูก (บุตร)' เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สืบหาเอกสาร สิ่งพิมพ์ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย
2. เก็บข้อมูลซึ่งมี 3 ขั้นตอน คือ
 - 2.1 ลอกคำที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยจากพจนานุกรม* ใส่ในบัตรคำ โดยใช้บัตร 1 บัตรต่อคำ 1 คำเท่านั้น บัตรคำแต่ละใบจะประกอบด้วยคำที่ต้องการวิจัยและความหมาย (ดูภาพที่ 1)

*ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลคำในภาษามลายูมาตรฐานจาก Sheikh Othman B. Sheikh Salim, Kamus Dewan. (Kuala Lumpur: Dewan Bahasa, 1991) และข้อมูลคำในภาษามลายูถิ่นปัตตานีจาก Christopher Court, Pattani Malay - Thai dictionary (Unpublished, 1978)

ภาพที่ 1 ตัวอย่างบัตรคำในภาษามลายูมาตรฐานและมลายูถิ่นปัตตานี

มลายูมาตรฐาน	<p data-bbox="807 601 917 646">makanan</p> <p data-bbox="776 714 980 782">สิ่งที่ใช้กิน, อาหาร</p>
มลายูถิ่นปัตตานี	<p data-bbox="807 1270 917 1315">makene</p> <p data-bbox="776 1383 980 1451">สิ่งที่ใช้กิน, อาหาร</p>

2.2 รวบรวมคำจำนวนหนึ่งซึ่งไม่ปรากฏในพจนานุกรม คำเหล่านี้ได้จากตัวผู้วิจัยเองซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับภาษามลายูมาตรฐานและพูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ (คำเหล่านี้ไม่ได้นับรวมกับจำนวนคำประเภทต่างๆซึ่งเก็บจากพจนานุกรมที่นำไปคิดเป็นอัตราร้อยละ (ดูตารางที่ 3 และ 8) ผู้วิจัยเพียงแต่ใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์บางประเด็นและใช้เป็นตัวอย่างเท่านั้น

2.3 นำคำแต่ละคำทั้งที่เก็บจากพจนานุกรมและจากตัวผู้วิจัยเองมาตรวจสอบความถูกต้องกับผู้พูดภาษามลายูมาตรฐานและมลายูถิ่นปัตตานี

3. วิเคราะห์ข้อมูลมี 5 ขั้นตอน คือ

- 3.1 จัดคำที่ใช้เป็นข้อมูลในแต่ละภาษาออกเป็น 4 กลุ่ม ตามวิธีการสร้างคำ ดังนี้ คือ
- 3.1.1 กลุ่มคำที่มีการสร้างคำโดยการพसानคำ (คำพसान)
 - 3.1.2 กลุ่มคำที่มีการสร้างคำโดยการผสมคำ (คำผสม)
 - 3.1.3 กลุ่มคำที่มีการสร้างคำโดยการซ้ำคำ (คำซ้ำ)
 - 3.1.4 กลุ่มคำที่มีการสร้างคำโดยการแปลงหมวดคำ (คำแปลงหมวด)
- 3.2 นำกลุ่มคำแต่ละประเภทในแต่ละภาษาเฉพาะที่เก็บจากพจนานุกรมมา คำนวณหาอัตราการใช้วิธีการสร้างคำเป็นอัตราร้อยละ
- 3.3 ศึกษารายละเอียดของการสร้างคำแต่ละประเภท
- 3.4 นำผลที่ได้ในข้อ 3.2 และ 3.3 มาเปรียบเทียบกัน
- 3.5 สรุปผลและเขียนรายงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัย

1. ทำให้ทราบระบบการสร้างคำของภาษามลายูมาตรฐานและมลายูถิ่นปัตตานี
2. เป็นพื้นฐานในการศึกษาแนวโน้มและทิศทางการเปลี่ยนแปลงการสร้างคำในภาษามลายู
3. อาจใช้เป็นหลักฐานสนับสนุนสมมุติฐานเกี่ยวกับภาษาที่เขามีคำหลายพยางค์ เปลี่ยนแปลงเป็นภาษาคำโดด
4. สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนภาษามลายูมาตรฐานให้กับผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานี

คำจำกัดความ

1. รากศัพท์ (root) หมายถึง หน่วยคำที่ใช้เป็นหน่วยมูลฐาน (base form) เมื่อหน่วยมูลฐานปรากฏร่วมกับหน่วยเติมศัพท์แล้วจะทำให้เกิดคำใหม่ซึ่งมีความหมายแตกต่างออกไป

2. การประสานคำ (affixation) หมายถึง การเติมหน่วยคำไม้อิสระซึ่งเมื่อประกอบเข้ากับรากศัพท์แล้วทำให้ รูปคำ หน้าที่ และความหมายของคำเปลี่ยนไป

3. หน่วยเติมศัพท์ (affix) หมายถึง หน่วยคำไม้อิสระ ซึ่งเมื่อประกอบเข้ากับรากศัพท์แล้วทำให้ รูปคำ หน้าที่ และความหมายของคำเปลี่ยนไป หน่วยเติมศัพท์มี 4 ชนิด ได้แก่

ก) หน่วยเติมหน้าศัพท์ (prefix) หมายถึง หน่วยคำไม้อิสระที่เติมหน้ารากศัพท์ ตัวอย่างเช่น ในภาษาอังกฤษ หน่วยคำ re- เมื่อเติมหน้ารากศัพท์ที่เป็นคำกริยา จะทำให้คำกริยานั้นมีความหมายทำอีกครั้งหนึ่ง เช่น คำว่า write 'เขียน' เติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ re- เป็น rewrite หมายถึง เขียนอีกครั้งหนึ่ง

ข) หน่วยเติมกลางศัพท์ (infix) หมายถึง หน่วยคำไม้อิสระที่แทรกเข้าไปในรากศัพท์ ตัวอย่างเช่น ในภาษามลายูมาตรฐาน หน่วยคำ /-əl-/ เมื่อแทรกเข้าไปในรากศัพท์ที่เป็นคำนาม จะทำให้กลายเป็นคำกริยาที่มีความหมาย "มีสิ่งของที่เป็นรากศัพท์อยู่เป็นจำนวนมาก" เช่น คำว่า /kəbət/ 'ฝน' เติมหน่วยเติมกลางศัพท์ /-əl-/ เป็น /kə**əl**əbət/ หมายถึง มีฝนมาก

ค) หน่วยเติมหลังศัพท์ (suffix) หมายถึง หน่วยคำไม้อิสระที่เติมหลังรากศัพท์ ตัวอย่างเช่น ในภาษาอังกฤษ หน่วยคำ -s เมื่อเติมหลังรากศัพท์ที่เป็นคำนาม จะทำให้มีความหมายเป็นพหูพจน์ เช่น คำว่า cat 'แมว' เมื่อเติมหน่วยเติมหลังศัพท์ -s เป็น cats หมายถึง แมวหลายตัว

ง) หน่วยเติมรอบศัพท์ (circumfix) หมายถึง ชุดของหน่วยคำไม้อิสระที่เติมทั้งหน้าและหลังรากศัพท์ ตัวอย่างเช่น ในภาษามลายูมาตรฐาน หน่วยคำ /kə---an/ เมื่อเติมหน้าและหลังรากศัพท์ที่เป็นคำกริยา จะทำให้กลายเป็นคำนามที่เป็นนามธรรม เช่น คำว่า /bəsar/ 'ใหญ่' เติมหน่วยเติมรอบศัพท์ /kə---an/ เป็น /kə**bəsaran**/ หมายถึง ความยิ่งใหญ่

4. การผสมคำ (compounding) หมายถึง การนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปมาประกอบเข้าด้วยกัน และเมื่อนำมาประกอบเป็นคำใหม่แล้วจะมีความหมายที่เหมือน หรือ มีเค้า หรือ มีนัยของความหมายของหน่วยคำที่มาประกอบเข้าด้วยกัน ตัวอย่างเช่น ในภาษาไทย คำว่า โรงเรียน เกิดจากการผสมของ คำว่า โรง ซึ่งเป็นคำนาม กับ คำว่า เรียน ซึ่งเป็นคำกริยา

5. การซ้ำคำ (reduplication) หมายถึง การซ้ำคำที่เป็นรากศัพท์โดยซ้ำทั้งหมดหรือซ้ำบางส่วน อันจะทำให้เกิดคำใหม่ขึ้น หรือทำให้รูปคำ หน้าที่ และความหมายของคำเปลี่ยนไป การซ้ำเสียงแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

ก) การซ้ำสมบูรณ์ (complete reduplication) หมายถึง การซ้ำเสียงทุกเสียงของรากศัพท์ ตัวอย่างเช่น ในภาษาไทย คำว่า เด็ก เป็น เด็กเด็ก หมายถึงเด็กหลายคน

ข) การซ้ำบางส่วน (partial reduplication) หมายถึง การซ้ำเสียงบางส่วนเสียงของรากศัพท์ เช่น ซ้ำเสียงพยัญชนะ ซ้ำเสียงสระ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ในภาษาไทย คำว่า คี ซ้ำเสียงพยัญชนะและเสียงสระเป็น คีคี หมายถึงดีมาก

6. การแปลงหมวดคำ (conversion) หมายถึง การที่คำคำหนึ่งสามารถทำหน้าที่เป็นสมาชิกของหมวดคำได้มากกว่า 1 หมวดคำ คำลักษณะนี้มีผู้เรียกว่า คำหลายหน้าที่ (polysemes) เช่น พิมพ์ บำรุงสุข (2515) เป็นต้น ตัวอย่างเช่น คำว่า งาน ในภาษาไทยสามารถเป็นได้ทั้งคำนามและคำลักษณนาม (ดูตัวอย่างประโยค)

ก. งาน ในราคาแพง

ข. เมื่อเช้านี้ ฉันกินข้าว 1 งาน

จากตัวอย่างประโยคข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำว่า งาน ในประโยค ก. ทำหน้าที่เป็นคำนาม และในประโยค ข. ทำหน้าที่เป็นคำลักษณนาม

อักษรย่อ

ในวิกิพจนานุกรมฉบับนี้ผู้วิจัยได้ใช้อักษรย่อต่างๆดังนี้

n. หมายถึง คำนาม (noun)

v. หมายถึง คำกริยา (verb)

v.intr. หมายถึง คำกริยาอาการ (intransitive verb)

v.tr. หมายถึง คำกริยากรรม (transitive verb)

v.st. หมายถึง คำกริยาบอกสภาพ (stative verb)

adj.	หมายถึง คำคุณศัพท์ (adjective)
adv.	หมายถึง คำกริยาวิเศษณ์ (adverb)
prep.	หมายถึง คำบุพบท (preposition)
num.	หมายถึง คำบอกจำนวน (numeral)
neg.	หมายถึง คำปฏิเสธ (negative)
clf.	หมายถึง คำลักษณนาม (classifier)
q.	หมายถึง คำถาม (question)

หมายเหตุ เหตุที่ผู้วิจัยเลือกใช้อักษรย่อเป็นภาษาอังกฤษแทนที่จะเป็นภาษาไทย เพราะใช้อักษรย่อที่เป็นภาษาอังกฤษนั้นเป็นอักษรย่อที่คุ้นเคยซึ่งทำให้เข้าใจง่ายกว่าอักษรย่อที่เป็นภาษาไทย

